

Náměstí změn
THE SQUARE OF CHANGES

www.dum-umeni.cz

Jauhen Atcecki
Náměstí změn
Nádvoří Domu pánů z Kunštátu
16. 5. – 20. 6. 2021

THE SQUARE OF CHANGES
Courtyard of the House
of the Lords of Kunštát

Dům umění
House of Arts

CZ

Cyklus fotografií, nazvaný *Náměstí změn*, vytvořil Bělorus Jauhen Atcecki jako dosud neuzavřený, časový fotografický dokument místa, kde se začali místní obyvatelé spontánně setkávat a demonstrovat proti současným nedemokratickým praktikám běloruské vlády. Podobných míst vzniklo v Minsku i v jiných městech více.

Fotografie Atceckého zachycují události a atmosféru protivládních protestů, které po celém Bělorusku vypukly po manipulovaných prezidentských volbách 9. srpna 2020. Od té doby průběžně vznikala fotografická dokumentace *Náměstí změn*, plácku mezi vysokými panelovými domy, kam také vedou okna fotografova bytu. Jedná se vlastně o dvůr na jednom minském sídlišti s dětským hřištěm a trafostanicí uprostřed, . Na stěnu trafostanice neznámý autor namaloval graffiti s vyobrazením tzv. „dýdžejů změn“. Byli to jedni z prvních hrdinů protestů, dva zvukaři, kteří na prorežimním předvolebním shromáždění pustili protestní píseň *Čekáme změny* a zvedli ruce ve vítězném gestu. Za to byli následně zatčeni a po propuštění museli před dalším pronásledováním uprchnout do ciziny.

Po vzniku protestní malby začali lidé z okolí dvůr zdobit protestními červenobílými vlajkami a stuhami a z nenápadného místa se náhle stal prostor, v němž se lidé ve večerních hodinách scházejí, diskutují zde, pořádají výtvarné, hudební a divadelní představení či performance. I když komunální služby pod nátlakem a dohledem pořádkových složek malbu a výzdobu opakovaně odstraňovaly, místní obyvatelé je znovu obnovovali. Represe vůči zdejším aktivistům byly velice tvrdé. Scjapan Latypav jen žádal po uniformovaných lidech bez odznaků, kteří se chystali graffiti zničit, aby se řádně prokázali, ale byl za to zatčen a od 15. září 2020 je ve vazbě. Dalším aktivním účastníkem akcí, pořádaných na *Náměstí změn*, byl výtvarník Raman Bandarenka, který pravděpodobně protestní graffiti poprvé namaloval. V říjnu Raman zemřel v nemocnici poté, co ho na dvoře domu a následně v antonu a na policejní stanici zmlátili lidé v civilu. Pietní shromáždění na památku Ramana Bandarenky bylo násilně rozehnáno policií a novinářky Kacjaryna Andrejevoová a Darja Čulcovová byly za reportáž z události odsouzeny ke dvěma letům vězení. Ani přes kruté represe nebyl protestní duch *Náměstí změn* potlačen a dvůr se stal vzorem a inspirací pro další běloruské komunity.

Cyklus fotografií Jauhena Atceckého instaloval na nádvoří Domu pánů z Kunštátu architekt Ondřej Bělíca do prostoru tak, aby rozvinul ideu místa důležitého pro setkávání lidí a vyjádření osobního i politického postoje.

Jauhen Atcecki (nar. 1983) je běloruský fotograf a občanský novinář žijící v Minsku, spoluzakladatel a lektor fotografické školy FŠ1 Minsk. V minulosti spolupracoval například s Červeným křížem, UNDP nebo UNICEF. Kromě cyklu *Náměstí změn* vytvořil

zejména fotografickou sérii snímků, dokumentujících vývoj punk-rockové skupiny *Messed Up* a jejich turné po západní Evropě, za kterou získal Velkou cenu na festivalu Prafota v nominaci Doc.

Výstava *Náměstí změn* Jauhena Atceckého vznikla z popudu Ambasády nezávislé běloruské kultury v ČR, která byla symbolicky otevřena při Centru experimentálního divadla v Brně 17. listopadu 2020 u příležitosti výročí sametové revoluce. Smyslem zřízení ambasády je propagace nezávislé běloruské kultury, jež je v současné době v Bělorusku potlačována. Nejedná se přitom o politický akt, nýbrž o kulturní projekt zaměřený na nezávislou a svobodnou běloruskou kulturu a její projevy v celé její šíři a rozmanitosti.

EN

The photographic series *Square of Changes* has been made by Yauhen Attsetski from Belarus as an ongoing, time-lapse photographic documentary of a place where locals began to gather spontaneously and demonstrate against the current undemocratic practices of the Belarusian government. More such places have sprung up in Minsk and other cities.

Attsetski's photographs capture the events and atmosphere of anti-government protests that erupted throughout Belarus after the manipulated presidential election of 9 August 2020. The photographic documentation of the *Square of Changes* has been further developed since then on an ongoing basis; the "square" in question is in fact a small area among tall prefab buildings that the photographer's flat windows give on to. It is actually a courtyard in a Minsk housing estate with a playground and a transformer station in the middle. On the wall of the transformer station, an unknown artist painted a graffiti depicting the so-called "DJs of change." They were among the first protagonists of the protests, two sound engineers who played the protest song *Expecting Changes* during a pro-regime election rally and raised their hands in a gesture of triumph. They were subsequently arrested, and after their release they had to flee the country to escape further persecution.

When the protest painting originated, people from the area began to decorate the courtyard with red and white protest flags and ribbons, and the inconspicuous location suddenly became a place where people gather in the evening to discuss, and organize artistic, musical and theatre performances and actions. Although the communal services have repeatedly removed the painting and decorations under pressure and under the supervision of the police and militia, the locals have restored them again and again. Repression against local activists has been very harsh. Stsiapan Latypau only asked uniformed people without badges

– who were about to destroy the graffiti – to prove their identity, but he was arrested and has been in custody since 15 September 2020. Another active participant in the events held in the *Square of Changes* was artist Raman Bandarenka, who probably made the first protest graffiti. In October, Raman died in hospital after being beaten by people in civilian clothes in the courtyard and subsequently in a police car and at the police station. A gathering in memory of Raman Bandarenka was then forcibly dispersed by the police, and journalists Katsiaryna Andreyeva and Daria Chultsova, reporting on the event, were sentenced to two years in prison. Despite such brutal repression, the protest spirit of the *Square of Changes* survives and the courtyard has become a model and inspiration for other Belarusian communities.

The series of photographs by Yauhen Attsetski was installed in the court of the House of the Lords of Kunštát by architect Ondřej Bělíca with the aim of developing the idea of a place of importance for people to meet and express their personal and political attitudes.

Yauhen Attsetski (born 1983) is a Belarusian photographer and activist-journalist living in Minsk, co-founder and teacher at the FSH1 Minsk photography school. In the past, he has worked with the Red Cross, UNDP and UNICEF, among others. Besides the *Square of Changes* cycle, he created a photographic series documenting the development of the punk-rock band *Messed Up* and their tour of Western Europe, which won him the Grand Prix 2020 in the "Doc" category at the Prafota festival.

The *Square of Changes* exhibition by Yauhen Attsetski was initiated by the Embassy of Independent Belarusian Culture in the Czech Republic, which was symbolically opened at the Centre for Experimental Theatre in Brno on 17 November 2020 on the anniversary of the Velvet Revolution. The purpose of establishing the embassy is to promote independent Belarusian culture, which is currently suppressed in Belarus. This is not a political act, but a cultural project focused on independent and free Belarusian culture in a broad range and diversity of manifestations.

Jauhen Atcecki
Náměstí změn *The Square of Changes*

Kurátorka Curator Terezie Petišková
Produkce Production Jitka Pernesová

Architekt Exhibition design Ondřej Bělíca
Jazyková spolupráce a překlad Copy editing and translation Kateřina Danielová
Grafický design Graphic design Anymade Studio
Instalace Installation Radek Čák, Pavel Dvořák, Tomáš Plachký
Doprovodný a edukační program Accompanying and educational programme Romana Horáková, Lenka Trantírková
Média Media Anna Kvášová

Výstava vznikla ve spolupráci s Centrem experimentálního divadla v Brně a Ambasádou nezávislé běloruské kultury.
The exhibition is organised in cooperation with the Centre for Experimental Theatre in Brno and the Embassy of Independent Belarusian Culture.

Zvláštní poděkování panu Sjarheji Smatryčenkovi
Special thanks to Mr Siarhei Smatrychenka

Vydal Dům umění města Brna, 2021
Published by House of Arts Brno, 2021
Malinovského nám. 2, 602 00 Brno

Dům umění města Brna
House of Arts Brno
Malinovského nám. 2, Brno
www.dum-umeni.cz

Otevřeno Open út–ne 10–18 h Tue–Sun 10 am–6 pm
Každou středu jednotné vstupné 20 Kč
On Wednesdays general admission 20 CZK

Statutární město Brno dotuje provoz Domu umění města Brna, příspěvkové organizace.
The House of Arts Brno is a contributory organisation funded by the Statutory City of Brno.

partneři partners

Dům umění města Brna
House of Arts Brno

MINISTERSTVO
KULTURY

Státní fond kultury ČR

AMBASÁDA NEZÁVISLÉ
BĚLORUSKÉ KULTURY

AMBASÁDA NEZÁVISLÉ
BĚLORUSKÉ KULTURY

mediální partneři media partners

Artico

artalk.cz

Artikl

GoOut

TIC BRNO

České
galerie